Hukuk Bölümü Hüküm Uyuşmazlığı Olmadığına Dair 1991/35 E. , 1991/33 K.

- **2247 SAYILI KANUNUN 1. MADDESINDE SAYILAN YARGI MERCILERI ARASINDA OLUŞMAYAN HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ GIDERILMESI ISTEMIYLE YAPILAN BAŞVURUNUN AYNI KANUNUN 1. VE 24. MADDELERI UYARINCA REDDİ GEREKTIĞI HK.**

- MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU (2839) Madde 11
- BELEDİYE KANUNU (MÜLGA) (1580) Madde 91

"İçtihat Metni"

Hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyen :R.G.

Davacı : Anavatan Partisi İlçe Başkanlığı

O L A Y : Davacı, Çerkezköy İlçesi Kapaklı Belediye Başkanıyken, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna muhalefet suçundan dolayı hakkında verilen bir yıl hapis ve iki ay hafif hapise ilişkin mahkumiyet cezası, bilahare aynı mahkemece 3506 sayılı Kanun uyarınca para cezasına çevrilmiştir.

1989 yerel seçimlerinde yeniden adaylığını koyan davacı hakkında, bir parti adayı ile diğer bir parti ilçe başkanlığının itirazı üzerine ÇERKEZKÖY İLÇE SEÇİM KURULU , 24.2.1989 gün ve 2 sayıyla ve adaylığına itiraz olunan ilgilinin Adalet Bakanlığından suçsuzluk belgesi aldığı, 3506 sayılı Kanunun geçici hükümlerinin af niteliğinde olduğu, adı geçenin de bu hükümlerden yararlanarak cezasının paraya çevrildiği, cezanın para cezası olması nedeniyle,suçsuzluk belgesi almaya hak kazanan davacının seçilme engelini aştığı gerekçesiyle her iki itirazı da reddetmiştir.

Bu karara yapılan itiraz üzerine TEKİRDAĞ İL SEÇİM KURULU 27.2.1989 gün ve 7 sayıyla; R.G.'in 6136 sayılı Kanuna muhalefetten mahkumiyetine dair 1 yıllık hapis cezasının ek bir kararla paraya çevrilmiş olmasının davacıya seçilme yeterliliği bahşetmeyeceği, 2839 sayılı Kanunun 11/e maddesi uyarınca seçilme yeterliliğini kaybettiği gerekçesiyle, itiraz yerinde görülerek İlçe Seçim Kurulunun 24.2.1989/2 sayılı kararının kaldırılmasına ve R.G.'in Belediye adaylığının iptaline kesin olarak karar vermiştir. Bu kararın yeniden incelenmesi istemiyle yapılan başvuru, YÜKSEK SEÇİM KURULU'nun 1.3.1989 gün ve 112-82 sayılı kararıyla; kesin hüküm niteliği kazanmış olan kararın yeniden incelenmesi olanağı bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Diğer taraftan, davacının belediye başkanlığı görevi sürerken 6136 sayılı Kanuna muhalefetten ceza alması sonucu İçişleri Bakanlığınca, 1580 sayılı Kanunun 91. maddesi uyarınca başkanlıktan düşürülmesi için idare mahkemesinde dava açılmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ; 8.3.1989 gün ve E:1988/745, K:1989/182 sayıyla 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun Değişik 4/4. maddesine göre: uygulamada asıl hükmün bu madde uyarınca çevrilen para cezası veya tedbir olduğu, davacı hakkında Çerkezköy Asliye Ceza Mahkemesince verilen bir yıl hapis ve iki ay hafif hapis cezalarının para cezasına çevrilmiş olması nedeniyle 1580 sayılı Kanunun 91. maddesine göre belediye başkanlığından düşürülmeyi gerektirecek nitelikte bir hapis cezasının varlığından sözedilemeyeceği gerekçesiyle, Bakanlık isteminin reddine karar vermiş; karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili 2.9.1991 tarihli dilekçeyle Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak müvekkilinin idare mahkemesi kararıyla başkanlık görevine devam ettiği ancak İl Seçim Kurulu kararıyla yeniden aday olmasının engellendiği, her iki idare mahkeme kararında farklı yorumlara varıldığı, 1989 seçimlerinde aday olamayan R.G.'in yaklaşan yeni yerel seçimlerdeki adaylık durumunda aynı sonuçla karşılaşmasının mümkün olduğunu ileri sürerek iki mahkeme kararı arasında meydana gelen çelişkinin, İl Seçim Kurulu Kararının kaldırılması suretiyle, giderilmesini istemektedir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü ,Mustafa ŞAHİN'in Başkanlığı'nda: Şükrü Kaya EROL, Dr.Ekrem SERİM, Feridun TAŞKIN, Alp Yüksel FIRAT, İrfan ERDİNÇ ve Osman ŞİMŞEK' in katılmaları ile yaptığı 14.10.1991 günlü toplantıda, geçici raportör- Hakim Ayten ANIL'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine toplantıya katılan Savcı İsmet GÖKALP ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan DİNÇ'in Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Kurulunca daha önce verilen bir kararda il seçim kurullarının 2247 sayılı Kanunun 1. maddesinde sayılan yargı yerlerinden olmadığının kabul edildiği bu nedenle, anılan Kanunun 24. maddesindeki koşullar gerçekleşmediğinden başvurunun reddi gerektiği yolundaki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasa'nın 158. maddesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 1. maddesinde: Uyuşmazlık Mahkemesi'nin adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmekle yetkili bir yüksek mahkeme olduğu belirtilmektedir. Aynı Kanunun 2592 sayılı Kanunla değişik 24. maddesinde de: " 1. maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." denilmektedir.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere Uyuşmazlık Mahkemesi münhasıran adli, idari ve askeri yargı yerleri arasında görevle ilgili olmaksızın verilmiş ve kesinleşmiş kararlar nedeniyle oluşan uyuşmazlıkları çözümlemekte, bu koşulların bulunmadığı görev ve hüküm uyuşmazlıkları mahkemenin görev alanı dışında kalmaktadır.

Yukarda açıklanan olayda da idare mahkemesince görevle ilgili olmaksızın esasa ilişkin bir karar verilmiş ve kesinleşmiştir. Ancak İl Seçim Kurulunca kesin olarak verilen karar Anayasa'nın 158. ve 2247 sayılı Kanunun 1. maddesinde sayılan adli, idari ve askeri yargı mercii kapsamına girmemektedir. Kaldıki daha önce de Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 13.10.1986 gün ve 48-47 sayılı kararında İl Seçim Kurulunun (başkanı adli yargıya mensup bir hakim olmakla birlikte) Anayasa'da öngörülen yargı mercilerinden olmadığı görüşü benimsenmiştir. Bu durumda, idare mahkemesi ile il seçim kurulu kararları arasında meydana gelen hüküm uyuşmazlığı, adli, idari ve askeri yargı kararları arasında oluşmadığından konunun incelenmesi Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi dışında kalmaktadır.

Bu itibarla başvurunun 2247 sayılı Kanunun 1. ve 24. maddeleri uyarınca reddine karar verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ :Uyuşmazlık konusu edilen ve değişik yargı düzeni içinde yer alan adli ve idari yargı merciinde verilen kararlar arasında 2247 sayılı Kanunun 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinde hüküm uyuşmazlığının varlığı için öngörülen şartlar gerçekleşmediğinden BAŞVURUNUN aynı Kanunun 1. ve 24. maddeleri uyarınca REDDİNE 14.10.1991 gününde KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.